

INTERVIEW KRISTOF HOORNAERT OVER

Resurrection

Een zeer aparte filmervaring op het voorbije Film Fest Gent was het op een roman van Tolstoj geïnspireerde en in 19 dagen opgenomen langspeelfilmdebuut van Kristof Hoornaert: RESURRECTION. In België vond de maker geen distributeur (maar wel in Nederland: Contact Film) en hij trok dan maar zelf naar enkele bioscoopexploitanten, die deze markante film begin volgend jaar programmeren.

— FREDDY SARTOR & EVELIEN VAN VESSEM

Was je korte film *Kaïn*, destijds geselecteerd voor de kortfilmcompetitie van het filmfestival van Berlijn, een soort voorstudie voor je langspeelfilm?

KRISTOF HOORNAERT Het filmscenario van RESURRECTION dateert al van 2003. Het was van meet af aan de bedoeling om er een langspeelfilm van te maken, maar omdat dat gezien het project – weinig dialoog, zuiver visueel – niet vanzelfsprekend was, had mijn toenmalige producent, Tomas Leyers van Minds Meet, het idee om de eerste drie pagina's te verfilmen als een soort test: 'Dit zijn de eerste vijftien minuten van de film, wil je de rest verfilmd zien, lees dan eerst het scenario.' In de hoop zo geld te vinden om de langspeelfilm te maken. En toen kwam de selectie voor de Berlinale. We hebben de korte film dus gemaakt uit noodzaak omdat we de langspeelversie niet gefinancierd kregen.

Het duurt erg lang voordat wij toeschouwers in RESURRECTION het gelaat van het hoofdpersonage zien; je filmt hem op de rug, dan met neergeslagen blik. Heel gedurfd, toch?

K. HOORNAERT De eerste vijftien minuten – na de broedermoord in het bos – wou ik hem niet identificeren. Ik wou hem archetypisch benaderen. We weten ook niet waarom hij het heeft gedaan. Wat je het achterliggende idee van het Bijbelverhaal van Kaïn & Abel, dan weet je dat het over een broedermoord gaat, de oermoord. Ik wou dat echter opentrekken naar iets universeels. Dus geen gezichten in beeld, want anders zou het over deze bepaalde moordenaar met dit bepaald probleem gaan. Ik wou hem een gezicht geven na de eerste ontmoeting met Johan Leysen, die vooral bestaat uit blikken. Dan pas krijgt hij een gezicht, misschien denken we wel: dat gezicht klopt niet met wat hij gedaan heeft.

Gilles De Schryver heeft echt wel een engelengezicht.

K. HOORNAERT Ik wou hem ook niet te slecht maken, ik wou hem mythisch. Het is geen realistisch maar een mythisch verhaal. In Johan zie ik meer een Christusfiguur en in Gilles een verloren ziel, een verloren zoon. Ik wou het als een parabel vertellen, zo veel mogelijk psychologisch trachten te strippen omdat het niet gaat over individuen, maar over archetypes.

En Gilles spreekt ook al geen woord. Wat hij heeft gedaan, zijn daar geen woorden voor?

K. HOORNAERT De moordenaar mocht geen woord zeggen, vond ik. Ik zag hem meer als een instinctief wezen dat de menselijkheid van Johan bestudeert, berouw krijgt en uiteindelijk beslist om weg te gaan. Ik zag hem als een verloren ziel. Je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij naartoe gaat. Hij wordt opnieuw mens, dankzij Johan wordt hij herboren.

“Ik wou het Bijbelverhaal van Kaïn & Abel opentrekken naar iets universeels”

Vandaar de titel van je film: RESURRECTION?

K. HOORNAERT Allebei maken ze een mooie evolutie door. Gilles, een instinctief wezen dat opnieuw mens wordt en Johan die al lang geïsoleerd in de natuur leeft, maar wel een heel leven met zich meesleurt: een trauma. Hij moet daarmee zien om te gaan of een antwoord bieden daarop. En zijn antwoord is heel mooi.

Is dat ook de reden waarom Johan de jongen in huis neemt? Hij moet toch zien, voelen dat er iets niet pluis is?

K. HOORNAERT Het personage van Johan is heel menselijk, gevoelig, hij geeft hem te eten, kleren, enzovoort. Hij is de figuur van de vader die met een dilemma worstelt: "Wat moet ik nu hiermee doen? Aan de ene kant zie ik mijn zoon in hem, wil ik me openstellen, en aan andere kant moet ik daar mijn tijd voor nemen." Johan stelt zich niet alleen open voor de moordenaar, maar ook voor de mensheid die hij achter zich heeft gelaten. Hij zegt het ook naar het einde toe van de film: "Ik heb mij afgezonderd, ik vertrouw geen mensen!" Johan ziet in Gilles het kwaad. Uiteindelijk keert Johan naar de stad terug, naar de menselijke beschaving. Zijn antwoord is er niet alleen voor de moordenaar, maar ook voor de mensheid in zijn totaliteit. Hij omarmt de mensheid.

Om dat in de verf te zetten begin je je film – eigenlijk is het een proloog – met een terreuraanslag op een autobus.

K. HOORNAERT Wat mij behalve de roman van Tolstoj ook heeft geïnspireerd was het verhaal van iemand die een aanslag had overleefd. En die vrouw wou absoluut de terrorist, die eveneens nog in leven was, gaan opzoeken in de gevangenis, al had haar hele omgeving dat afgeraden. Heel straf! Dat is wat Johan ook doet; hij stelt zich open voor iemand die slecht heeft gedaan, neemt zijn plaats in de gevangenis in. Het is een offer.

Er zitten talloze Bijbelse verwijzingen in de film.

K. HOORNAERT Kaïn & Abel, de Zeven Werken van Barmhartigheid, de Verloren Zoon, de goede moordenaar, de Barmhartige Samaritaan enzovoort. Hij raakt een boom aan, kijkt naar de hemel en dan heb je die connectie met het licht. De eerste keer dat hij op de grond gaat liggen, een met het slachtoffer, krijgt hij een teken van God, op een heel subtiele manier: licht. Het verzacht zijn leed, het geeft hem kracht om voort te doen. Vanaf dat moment krijgt de film een magisch-realistisch kantje. Vanaf dat moment ook veel meer stiltes, nog meer afwijken van de realiteit, er ontstaat een soort poëtische wereld waarin je op een heel andere manier moet gaan interpreteren.

Van referenties gesproken: Andrei Tarkovski, Robert Bresson, Bruno Dumont ...

K. HOORNAERT Pasolini, Dostojevski's *Misdaad en straf*, Gustave Van de Woestijne ... Ik ben altijd gefascineerd geweest door religieuze schilderkunst, omdat die zo beeldend is. En die beelden komen altijd terug, ook de thema's zoals bij Kieslowski

bijvoorbeeld. Wat ik doe, is niet nieuw. Ik gebruik religieuze archetypes, beelden om zelf iets mee te vertellen. Met deze film zit ik wel in die traditie. Wanneer ik Tolstoj lees, dan herken ik daar heel veel dingen in. Als je feeling hebt voor een spirituele kijk op de dingen, dan merk je dat er een bepaalde connectie is die over de grenzen heen gaat: Reygadas in Mexico, Tarkovski in Rusland, Pasolini in Italië. Het zit overal, ook in de klassieke muziek.

Je film is inderdaad een film zonder muziek, een film van stilte.

K. HOORNAERT De enige muziek is het Requiem van Mozart en het stukje dat Johan op het orgel speelt. Geen filmmuziek, want ik vind dat dat de toeschouwer stuurt. Ik wou zo weinig mogelijk manipuleren, de toeschouwer niet opleggen wat hij moet voelen. Integendeel, ik wil de toeschouwer tijd en ruimte geven om zelf na te denken en te reflecteren. Dat heb ik consequent pogen door te trekken. Geen camerabewegingen om dingen te versterken, de camera zo observerend mogelijk, zodat de toeschouwer de film zelf moet maken. Op het einde van de rit moet dat een veel sterkere filmervaring zijn, als de toeschouwer actief mag participeren en het verhaal niet passief hoeft te ondergaan. Van mijn filmcrew kreeg ik vaak te horen dat de shots veel te lang waren. Voor mij was het belangrijkste de cinematografische expressie, het meditatieve. Ik had tijd nodig om bij de montage mijn in- en uitpunt te kunnen bepalen. Ik wou niet afhankelijk zijn van het acteren, mijn beelden wou ik ruim genoeg houden. Mijn film draait niet om een verhaal, niet om actie en reactie, maar om het meditatieve, het contemplatieve, en daar heb je nu eenmaal tijd voor nodig.

Er is geen plaatsaanduiding, het verhaal speelt zich af in de eeuwig groene natuur ...

K. HOORNAERT Ik wou een soort paradijs, een Eden ... al regent het er continu, is er veel wind. Het is een paradijselijke omgeving, maar Johan zit er wel opgesloten, geïsoleerd. Ik wou een locatie waar er weinig tekenen van beschaving zijn. Ik heb drie jaar moeten zoeken: de onderkant van Vlaanderen, in heel Hongarije rondgetoerd, tot ik in het noorden van Frankrijk ben beland. Ik heb geluk gehad; dat huis stond al 25 jaar leeg en lag idyllisch in de heuvels. De locatie was zo belangrijk, dat moest juist zijn. Zonder dat huis geen film.

Brugge, 15 november 2017

“Het is geen realistisch, wel een mythisch verhaal. Ik wou het als een parabel vertellen”

